

ною консервативністю та реакційністю. Але під тиском реальних обставин довелося визнати за містами право самостійного вирішення конфесійних питань.

Релігійна політика територіальних князів мала двоїтий характер і була позбавлена чіткості та послідовності. Підтримуючи католицьке духовенство, герцоги Мекленбурзькі водночас сприяли проникненню в регіон лютеранського вчення.

Реформація в Мекленбурзі виявилася тісно пов'язаною з загостренням соціальних протиріч, зумовлених занепадом Ганзи, головна причина якого полягала у неспроможності ганзейського купецтва пристосуватися до нових вимог часу. Проте якщо патриціат сподівався знайти вихід з кризи у розширенні застарілої системи ганзейських привілеїв, то бюргерство намагалося покінчити з нею через проведення демократичних перетворень. Підсумком довгої та наполегливої боротьби городян стала перемога у Мекленбурзі Реформації, особливість та сильна сторона якої полягала в тому, що тут центральне місце посідало практичне здійснення низки релігійних та соціально-політичних питань.

ПОЛІЕТНІЧНІ ЧИННИКИ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

В. Попик (кафедра історії НаУКМА)

Здобуття Україною незалежності створило сприятливі умови для завершення консолідації української політичної нації як сучасної поліетнічної соціальної цілісності. Цей довготривалий і складний процес вимагає цілеспрямованої підтримки, напруження інтелектуальних сил.

Відповідно на запит часу став поглиблений інтерес науковців-гуманітаріїв до проблем національних спільностей (меншин) і міжетнічних взаємодій у сучасному суспільстві, широке обговорення проблем консолідуючої ролі культури та української ідеї.

Проте в історичному плані явища поліетнічності українського суспільства в минулому досліджуються явно недостатньо, що обумовлене формуванням української ідеї у ХІХ ст. переважно як етнокультурної та специфікою завдань патріотичного

самоствердження українства серед інших слов'янських народів, які традиційно стояли перед національною історичною і взагалі гуманітарною наукою.

Нині завданням вчених-істориків є якомога повніше інтегрувати у контекст української політичної історії, а також значною мірою й у контекст історії етнокультурної; події, процеси і явища, пов'язані з історією різних племен і народів, як зниклих з історичної арени, так і існуючих нині, від давнини до сьогодення, яким належить певний внесок як у формування сучасної української політичної нації, так і в становлення та розвиток самого українського етносу.

У цьому плані особливий інтерес становить вивчення динаміки міжнаціональних взаємодій і етнокультурних процесів у різні історичні епохи. Є всі підстави стверджувати, що на етапах національного піднесення українства на початку козацької доби, за часів Національного Відродження ХІХ ст. і Визвольних змагань ХХ ст. перебіг цих процесів був особливо інтенсивним: відбувалося об'єднання населення України у політичну націю, яке за тодішніх несприятливих умов не могло знайти логічного завершення і включення до української етнічності безпосередньо як окремих осіб, так і цілих масивів неукраїнського за походженням населення.

ДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ ХVІІ-ХVІІІ ст.

В. Щербак (кафедра історії НаУКМА)

Витоки української державності простежуються з найдавніших часів: від антів, східнослов'янських племінних об'єднань, Київської Русі. Не були вони знищені і в епоху феодальної роздробленості, відтворюючи у мініатюрі політичну структуру Давньоруської держави.

Литовсько-польське панування не сприяло стимулюванню державотворчої ідеї, оскільки її носії (суспільна еліта) переходили до владних структур панівної нації. Зародження устремлінь створення самостійного державного формування визріває у середовищі нової соціальної верстви - українського козацтва. У